

บันทึกการเล่าเรื่อง

เรื่อง กระบวนการตรวจสอบภายใน

เมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๓ เวลา ๑๐.๐๐ น.

สำนักงานตรวจสอบภายใน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ผู้เล่า	รายละเอียดของเรื่อง	สรุปความรู้ที่ได้
<p>นางสาวโสภิญญา นครกันต์ นักตรวจสอบภายในปฏิบัติการ</p>	<p>เรื่อง กระบวนการตรวจสอบภายใน</p> <p>การตรวจสอบภายใน หมายถึง กิจกรรมการให้ความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรมและเป็นอิสระ ซึ่งจัดให้มีขึ้นเพื่อคุณค่าและปรับปรุงการปฏิบัติงานของส่วนราชการให้ดีขึ้น การตรวจสอบภายในจะช่วยให้ส่วนราชการบรรลุถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ด้วยการประเมินและปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแลอย่างเป็นระบบ โดยยึดหลักปฏิบัติการตรวจสอบภายใน ตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑</p> <p>กระบวนการตรวจสอบภายในแบ่งเป็น ๓ ขั้นตอน</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การวางแผนงานตรวจสอบภายใน ๒. การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในภาคสนาม ๓. การรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบภายใน <p>๑. การวางแผนการตรวจสอบภายใน</p> <p>ผู้ตรวจสอบมีหน้าที่สอบทานงานทุกด้านขององค์กร ซึ่งครอบคลุมทั้งการตรวจสอบด้านการเงิน การปฏิบัติตามกฎระเบียบการปฏิบัติงาน การตรวจสอบการดำเนินงาน การตรวจสอบสารสนเทศ และการตรวจสอบการบริหาร รวมทั้งการสอบทานและประเมินผลกระบวนการบริหารความเสี่ยง และการควบคุมภายในนั้นต้องได้รับการตรวจสอบก่อนและเป็นประจำทุกปี ในการพิจารณาจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของงานที่ตรวจสอบ ปัจจัยความเสี่ยงและปัจจัยอื่นๆเช่นความซับซ้อนของงาน ช่วงเวลาของการตรวจสอบครั้งสุดท้าย เป็นต้น</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ การสำรวจขั้นต้น หลังจากได้รับมอบหมายการตรวจสอบภายในแล้ว ผู้ตรวจสอบภายในจะเข้าพบผู้บริหารหน่วยงานที่รับตรวจ จากนั้นจะสำรวจขั้นต้นเพื่อทำความเข้าใจและเก็บรวบรวมข้อมูลของหน่วยรับตรวจ ▪ การประเมินความเสี่ยงและการสอบทานการควบคุมภายในขั้นต้น 	<p>สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการตรวจสอบและให้คำปรึกษาแก่หน่วยรับตรวจ</p>

ผู้เล่า	รายละเอียดของเรื่อง	สรุปความรู้ที่ได้
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ การจัดทำแผนงานตรวจสอบภายในหรือแนวการตรวจสอบภายใน <ul style="list-style-type: none"> ๒. การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในภาคสนาม <ul style="list-style-type: none"> เริ่มต้นจากบันทึกแจ้งการเข้าตรวจสอบไปยังหัวหน้าหน่วยรับตรวจ ประชุมกับหัวหน้าหน่วยรับตรวจครั้งนี้ ซึ่งเรียกว่า”การประชุมเปิดการตรวจสอบ”ในการตรวจสอบภายใน ภาคสนามผู้ตรวจสอบจะเก็บรวบรวมหลักฐานการตรวจสอบภายใน พร้อมทั้งจัดบันทึกไว้ในกระดาษทำการเพื่อให้หัวหน้าหรือผู้ตรวจสอบอาวุโสมาสอบทานอีกครั้ง เพื่อให้ได้ข้อตรวจพบหรือข้อสรุปผลการตรวจสอบภายในที่จะนำไปจัดทำรายงานการตรวจสอบภายในต่อไป การตรวจสอบภายในภาคสนามประกอบด้วย๔กิจกรรมคือ <ul style="list-style-type: none"> ▪ การตรวจสอบภายในภาคสนามและการจัดทำกระดาษทำการตรวจสอบภายใน ▪ เทคนิคและหลักฐานการตรวจสอบ ▪ การปฏิบัติงานเมื่อเสร็จสิ้นงานตรวจสอบภาคสนาม ๓. การรายงานและการติดตามผลการตรวจสอบภายใน <ul style="list-style-type: none"> เมื่อสรุปผลการตรวจสอบภายในผู้ตรวจสอบควรจัดการประชุมปิดการตรวจสอบกับหัวหน้าหน่วยรับตรวจ เกี่ยวกับจุดอ่อนของการควบคุมภายในและแนวทางในการแก้ไขที่ตกลงร่วมกัน เรื่องเหล่านี้จะรวมอยู่ในรายงานการตรวจสอบภายในอย่างเป็นทางการ พร้อมทั้งคำชี้แจงของผู้บริหารหน่วยรับตรวจ และวันที่เป้าหมาย <p>การสรุปและการทำความเข้าใจงานที่จะต้องปฏิบัติคือ</p> <p>การสำรวจเบื้องต้น</p> <p>เมื่อแผนการตรวจสอบประจำปีได้รับความเห็นชอบจากผู้บริหารระดับสูงแล้ว หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในจะมอบหมายงาน/โครงการที่ตรวจสอบให้กับผู้ตรวจสอบภายในที่รับผิดชอบการมอบหมายงานควรจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร</p> <p>การสำรวจขั้นต้นเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการวางแผนการตรวจสอบภายใน กิจกรรมที่เกี่ยวข้องในการสำรวจขั้นต้น ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> ๑. การเตรียมตัวปฏิบัติงานสำรวจขั้นต้น ๒. วิธีการเข้าพบผู้รับตรวจ 	

ผู้เล่า	รายละเอียดของเรื่อง	สรุปความรู้ที่ได้
	<p>สิ่งที่ผู้ตรวจสอบภายในจำเป็นต้องทราบ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบภายใน ▪ ขอบเขตของการตรวจสอบภายใน ▪ ลักษณะงานของหน่วยรับตรวจ ▪ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยวกับเรื่องที่จะไปตรวจสอบ <p>กรณีเข้าตรวจสอบครั้งแรก</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ รวบรวมและจัดทำแฟ้มกระดาษทำการของหน่วยรับตรวจ ▪ ศึกษา สอบทานและการประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ▪ ศึกษางบการเงิน และรายงานของผู้สอบบัญชี ▪ จัดทำแนวการตรวจสอบ <p>กรณีเข้าตรวจสอบต่อเนื่อง</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ รวบรวมและจัดทำแฟ้มกระดาษทำการให้สมบูรณ์ ▪ ศึกษากระดาษทำการ ข้อสังเกตจากการตรวจสอบ ▪ สอบทานและประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ▪ สอบทานรายงาน แนวการตรวจสอบ ในครั้งก่อน ▪ จัดทำแนวการตรวจสอบ <p>ประโยชน์และความจำเป็นของการสำรวจขั้นต้น</p> <p>ผู้ตรวจสอบภายในก็ยังคงจำเป็นต้องสำรวจขั้นต้นทุกครั้งที่ทำ การตรวจสอบภายใน เพื่อยืนยันความเป็นปัจจุบันของข้อมูลในอดีต และเก็บข้อมูลที่เกิดขึ้นใหม่เพิ่มเติมให้เป็นปัจจุบันข้อมูลและแหล่งข้อมูลในการสำรวจขั้นต้น</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ การจัดองค์การของหน่วยรับตรวจ ▪ หน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจ ▪ ข้อมูลทางการเงิน ▪ ระบบปฏิบัติงานและการควบคุมภายใน ▪ แนวทางหรือวิธีปฏิบัติงาน ▪ จุดที่เป็นปัญหาหรือปัญหาที่ประสบในอดีต ▪ สิ่งที่เป็นสาระและน่าสนใจต่อผู้บริหาร <p>แหล่งข้อมูลในการสำรวจขั้นต้น</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ผังการจัดสายงาน ▪ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของหน่วยรับตรวจ 	

ผู้เล่า	รายละเอียดของเรื่อง	สรุปความรู้ที่ได้
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ การปฏิบัติงานจริงของพนักงาน ▪ รายงานและจดหมายโต้ตอบ ▪ รายงานทางราชการที่เกี่ยวข้อง ▪ งบประมาณและรายงานทางการเงิน ▪ คู่มือการปฏิบัติงาน ▪ เป้าหมายการปฏิบัติงาน ▪ กระดาษทำการในครั้งก่อน <p>เทคนิคการสำรวจขั้นต้น</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ การศึกษาและค้นคว้าด้วยตนเอง ▪ การสัมภาษณ์ ▪ การใช้แบบสอบถาม ▪ การสังเกตการณ์ <p>ขั้นตอนของการสัมภาษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ การวางแผนสัมภาษณ์ ▪ การดำเนินการสัมภาษณ์ <p>คำถามที่ใช้สัมภาษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ คำถามแบบปลายเปิด ▪ คำถามแบบตรง ▪ คำถามแบบปลายปิด ▪ คำถามแบบใช่-ไม่ใช่ ▪ คำถามแบบหยั่งเชิง ▪ คำถามแบบนำคำตอบที่ได้รับมาตั้งเป็นคำถาม <p>วิธีการบันทึกข้อมูลจากการสำรวจขั้นต้น</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ วิธีบันทึกแบบย่อ ▪ วิธีใช้แบบสอบถาม ▪ วิธีใช้แผนภาพหรือแผนผังทางเดินของงาน <p>การจัดทำแผนภาพทางเดินของงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ แผนภาพแสดงรายการ ▪ แผนภาพสรุป <p>เทคนิคการจัดทำแผนภาพทางเดินของงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ เขียนตามลำดับก่อนหลัง ▪ ต้องแสดงข้อมูลอย่างครบถ้วนและสมบูรณ์ ▪ ต้องแสดงแบบธรรมดาหรืออย่างง่าย 	